

Пета национална конференция „Актуални проблеми на застраховането и осигуряването“ - Свищов'2006

ВЪЗЛОВИ ВЪПРОСИ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО И НА ПЕНСИОННОТО И ЗДРАВНОТО ОСИГУРЯВАНЕ НЕ ТЪРПЯТ ОТЛАГАНЕ

(Продължава от стр. 9)

парламент прие промените в Кодекса за застраховането, касаещи тази материя, което донякъде прави безпредметно поместването на някои от изказаните в Свищов мнения, включително и отговорите на г-жа Агайн и на **Николай Петков** - началник на отдел „Регулаторна политика“ в Дирекция „Регулаторна политика и анализи“ в Управление „Застрахователен надзор“ на КФН.

Г-н Петков разясни изискванията на Третата автомобилна директива на ЕС, която въвежда обединяването на вътрешната и външната застраховка „Гражданска отговорност“. Най-важният момент в директивата е единната застрахователна премия, при която ще се сключва тази застраховка. При положение че България влезе в ЕС на 1 януари 2007 г., но не бъде подписано Многостранното гаранционно споразумение със Съвета на Бюрата, ще се запази граничният контрол върху българските водачи, пътуващи в ЕС, а Националното бюро „Зелена карта“ няма да играе роля на Компенсационен орган; това означава автоматично, че сертификат „Зелена карта“ трябва да бъде издаван към всяка застраховка „Гражданска отговорност“ за автомобилисти, които напускат България и заминават за страни-членки на ЕС, поясни г-н Петков. Най-спорният момент, за който все още няма единно становище или решение на надзорния орган, е относно валидността на вътрешната застраховка „Гражданска отговорност“, обоснована актюерският застрахователните дружества според лимита от 2 млн. лева (който важи до 2009 г. за територията на България), на територията на ЕС. *Никои никога не е правил разчети, че с тази застраховка един автомобилист ще излезе в чужбина и би могъл да причини ПТП в Белгия или Франция, където покритието по тази застраховка е нелегитимно*, изтъкна г-жа Ненова. *Това тълкуване произлиза от КФН и противоречи на функцията на надзора да следи премията да бъде достатъчна.*

Г-жа Агайн сподели тези притеснения на застрахователите, но според нея те би трябвало вече да започнат да съобразяват премията, които събират от застрахованите, с новите реалности, които ще настъпят с влизането в ЕС, което предизвика негативната реакция на присъстващите. Така или иначе, никои не би могъл с категоричност да се произнесе дали ще бъдем приети на 1 януари 2007 г. или не, дали с предпазни клаузи или не, дали ще бъде подписано Многостранното гаранционно споразумение или не. Така че явно нещата опират до реактивността на застрахователния пазар и до необходимостта от повишаване на премията, което обаче ще бъде неприемливо както за клиентите, така и за застрахователите с оглед на конкуренцията между тях. В случай че споразумението не бъде подписано, обект на договаряне с граничните власти на Румъния и Гърция от страна на България ще бъде начинът за осъществяване на контрола върху издадените от българските застрахователи полици по застраховката „Гражданска отговорност“, съобщи г-жа Агайн и допълни, че такива са били и препоръките от Европейската комисия.

ПРОЕКТЪТ SOLVENCY II - ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО И ВЪЗМОЖНОСТИ

(Продължава от стр. 9)

на платежеспособността за целите на надзорния орган в Германия. Доколкото статичните модели използват еднозначно дефинирани фактори за оценка на платежеспособността и постоянни процедури за извършване на тази оценка, използваният подход може да бъде класифициран като базиран на правила (ruled-based).

ДИНАМИЧНИ МОДЕЛИ

Изчисляването на необходимата платежеспособност, базирано на парични потоци, дава по-точна оценка в сравнение със статичните модели. Използваните изчислителни процедури за определяне на капиталовите изисквания се прилагат върху очакваните парични потоци. Те могат да бъдат модели, базирани на тестове, и модели, базирани на принципи. При първия тип модели се използва подход за оценка на риска на базата на правила, а за оценка на активите - принципно ориентиран подход. На базата на този модел са изградени SST - Swiss Solvency Test във връзка с оценка на риска, свързан с активите, и FSA model - оценка на платежеспособността по отношение на животозастраховането във Великобритания. При тези модели методологията за оценка на платежеспособността е изградена на базата на оценка на влиянието на различни тестове (сценарии) върху нетната стойност на активите на компанията, изчислена на базата на дисконтираните парични потоци. В голямата си част тези тестове (сценарии) са ясно дефинирани и затова те могат да бъдат отнесени към *процедурно ориентирания подход*. Например при SST от компанията се изисква да изчисли влиянието на определен спад в стойността на имуществото върху нетните активи на компанията. Застрахователните компании следва да оценят как този спад ще се отрази както на пазарната стойност на активите, така и на реалистичните задължения. Подходът за постигане на реалистична оценка на задълженията е дефиниран в общи принципи. Поради тази причина моделът се определя като принципно ориентиран само по отношение на оценка на активите и задълженията.

Динамичните модели за оценка на платежеспособността, базирани изцяло на принципи (principles-based), регламентират общите принципи, по които трябва да бъде

изградена системата за оценка на платежеспособността за всяка една компания. При тези модели не съществуват фиксирани правила - както при оценка на риска, така и при оценка на активите и задълженията, а принципи, които трябва да бъдат спазвани при изграждането на индивидуалните модели за всяка една компания за оценка на платежеспособността ѝ. Вътрешният модел (internal model) следва да описва възможно най-точно специфичните особености на всяко едно дружество. Например UK FSA (Служба за финансов надзор в Обединеното кралство) изисква от застрахователните компании да използват вътрешни модели, разработени в съответствие с принципите, заложили в UK-FSA Policy Statement 04/16.

В допълнение следва да се отбележи, че в момента много малко от надзорните режими правят разлика между минимални капиталови изисквания (MCR) и целеви капитал или капиталови изисквания от гледна точка на платежеспособността (SCR). В Европа тези две понятия от гледна точка на надзорните режими са уредени в регулациите на Обединеното кралство, Швейцария и Холандия. Накрая трябва да подчертаем, че регулаторните режими в Швейцария, Обединеното кралство и Холандия насърчават компанията да развоят възможностите на своите вътрешни модели за оценка на рисковия капитал, като прилагат тези модели за оценка на платежеспособността.

SOLVENCY I - СТАТИЧЕН МЕТОД ЗА ОЦЕНКА НА ПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТ

Solvency I представлява методология за оценка на платежеспособността на застрахователното дружество, приета с Директиви 2002/13/ЕС и 2002/83/ЕС на Европейския парламент. При Solvency I се използват определен брой фактори, на базата на които чрез стандартни математически изчисления се определя необходимата платежеспособност на компанията. Факторите, които служат за оценка на платежеспособността при животозастраховането, са: математическите резерви по застраховки, при които застрахователят носи инвестиционен риск; математическите резерви по застраховки, при които застрахователят не носи инвестиционен риск; рисковият капитал (сума под риск); премията, получена за допълнителни рискове;

предявените искове във връзка с допълнителните рискове. За общото застраховане факторите са получените премии и средногодишният размер на претенциите.

Върху стойността на тези величини към определена дата се прилагат съответните фиксирани коефициенти, които са еднакви за всички видове застраховки, като приемат различна стойност в определени случаи в зависимост от обема на бизнеса.

И в двата случая получената стойност на необходимата платежеспособност се коригира с коефициент, отразяващ цедираната част от риска към презастраховател, като стойността на този коефициент е ограничена до 0.85 спрямо математическите резерви и 0.50 спрямо останалите величини.

При този подход активите от баланса по-никакъв начин не се отразяват върху оценката на платежеспособността с изключение на нематериалните активи, с които се намалява собственият капитал за целите на платежеспособността.

Анализирайки факторите, които служат за оценка на платежеспособността при този подход, става ясно, че не се отчита структурата на активите на компанията: ако една компания инвестира изцяло в първокласни ценни книжа, а друга - в рискови корпоративни акции или в недвижими имоти, то оценката на платежеспособността ще бъде една и съща - не се поощряват инициативите за по-добро управление на риска; в много малка степен се отразява обемът на бизнеса на компанията - например необходимата платежеспособност се определя пропорционално на математическия резерв при животозастраховането, независимо дали става въпрос за 1 млн. лева или за 100 млн. лева; не се отчитат и всички рискове, на които е изложен бизнесът на компанията.

Очевидно подходът, заложен в Solvency I, се нуждае от корекция с оглед по-точната оценка на капиталовата адекватност на компанията. Силната конкуренция на заст-

рахователния пазар прави съвременния бизнес изключително динамичен. Строгите нормативни изисквания към дейността на компанията ограничават поеманите от тях рискове, но в същото време намаляват маневреността им и техните печалби. Стратегическа цел на мениджмънта на всяка компания е да търси начин за увеличаване на възможностите за инвестиции, без това да води до нарастване на поеманите рискове. Именно заложените в Solvency I принцип на еднаквата оценка на активите, без оглед на конкретните индивидуални особености на всяка една инвестиция, лишават застрахователните компании, които разполагат с методици за идентификация, оценка и управление на риска, от възможността да отчетат пред надзорните институции действително съществуващи рискове и да поддържат икономически оправдан размер на собствения капитал. Именно този основен недостатък на Solvency I, наред с възможността да се обхванат всички рискове, които този стандарт не отчита, доведе до идеята за създаване на нова европейска директива, регламентираща принципите на качествено нов метод за оценка на платежеспособността.

SOLVENCY II - ОТ СТАТИЧЕН КЪМ ДИНАМИЧЕН МОДЕЛ ЗА ОЦЕНКА НА КАПИТАЛОВАТА АДЕКВАТНОСТ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

Solvency II покрива много по-широк спектър в сравнение със Solvency I, започвайки от идеята, залегнала в новите изисквания за платежеспособност, които отчетат всички актуални достижения в областта на управлението на риска и управлението на инвестициите, и достигайки до съвременните подходи за моделиране от финансовата и актюерската математика.

Основните цели, които Solvency II си поставя, са оценка на цялостната платежеспособност; изграждане на тристъпков модел, подобно на Basel II, адаптиран към застрахователния бизнес; използване на чувствителен към риска подход, който поощрява по-доброто управление на риска; увеличаване на хармонизацията в качествените и количествените методи, използвани за целите на надзора; търсене на по-продуктивен и ефективен надзор над застрахователните групи и финансовите конгломерати.

(Следва)

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ Снимки ГЕОРГИ ДЕРМЕНДЖИЕВ

СРОДНИТЕ ИЗДАНИЯ - ЗА ЗАСТРАХОВАНЕТО И ОСИГУРЯВАНЕТО

(Продължава от стр. 2)

Главното е базите данни на МВР (регистрирани автомобили) и на Гаранционния фонд (застраховани автомобили по „Гражданска отговорност“) да бъдат свързани.

Информацията „От юли ЗПАД „Алианс България“ предлага с 15% по-ниски цени по „Каско“ и репортажа „Generali“ купи 51% от „Орел-Г Холдинг“ с подзаглавие „Италианската финансова група чрез австрийското си поделение придоби дела на бизнесмена Добромир Гуцеров“ са в новата книжка - брой 6, на списание „ПИК“. В него ще намерите и други интересни материали.

Ще отбележим и една малка информация на новия приятел и партньор на в. „Застраховател прес“ - безплатния

съветник на всеки от нас - в. „Сити Маркет“: „Булстрад“ застрахова свободно слово“.

За осигуряването има две публикации и те са на в. „КЕШ“. В брой 30 е публикуван материалът „Пенсионните дружества срещу промените в данъчния режим“. Това е тема, която има свое развитие и на която в. „Застраховател прес“ посвети свои публикации. А в последния му брой - 32/11 август 2006 г., ще намерите интересната статия „Американският Конгрес затяга пенсионното законодателство“, с подзаглавие „Правителството ще иска от компании \$ 17 млрд. за миналата година“.

Прегледа направи ПЕТЪР АНДАСАРОВ

софсправка
национална информационна система

0 900 12 900

За абонати на БТК - (0,96лв/мин.)

12 900

(0,96лв/мин.)

GloBul

www.sofspravka.com